

# TANCE

- Tanec - záměrné, rytmické a kulturně zakotvené sekvence neverbálních tělesných pohybů
- Historické aspekty
  - starší doba kamenná (kresby tančících osob)
  - sebevyjadřování, rituály (narození, svatba, úmrtí, slunovrat, úroda, náboženské motivy..)
- Současnost – počátek 20.století – proměna tance v zábavu

# DIFERENCIACE

- Lidový tanec
- Klasický tanec
- Moderní a jazzový tanec
- Společenský tanec
- Současné taneční styly

# LIDOVÉ TANCE

- umělecký a současně realistický odraz života lidu
- zábavná forma k nenásilnému přirozenému vyjadřování životní situace a **národní tradice**
- vyvážené spojení umělecké složky hudební, pohybové i výtvarné (kroje)
- **Folklor** – hudební, výtvarné, dramatické, slovesné a taneční projevy kultury integrovaných skupin obyvatelstva (lidová kultura) - udržování lokálních kulturních zvyklostí
- **Folklorní obřady** - dožínky, posvícení, Vánoce, Velikonoce, narození, svatba, pohřeb

# LIDOVÉ TANCE

- **Etnografie** (národopis) – věda zkoumající modely chování, sociální organizaci, zvyky, hudbu a umění v jednotlivých lidských kulturách a společnostech (kulturní a sociální antropologie)
- **Stručný přehled a rozdělení lidových tanců :**
  1. Chorovody (Vynášení smrti, Kot, Zlatá brána, Chození s létem)
  2. Kola (Chodské, Jihočeské kolečko)
  3. Skoky (Odzemek, Ondráš, Verbuňk)
  4. Točivé tance (Sedlácká, Danaj, Skočná, Točená, Starodávný)
  5. Figurální tance (Hulán, Husar. Kalamjka, Maděra)
    - Tance se střídavým taktem, Mateníky (Talán, Vejr, Jidáš)
    - Čtverylky (Čtyřpárová, Křižák)
  6. Kolové tance (Valčík, Kvapík, Polka)

# FOLKLORNÍ OBLASTI



# FOLKLORNÍ OBLASTI

- 1. Kozácko
- 2. Blata
- 3. Doudleby
- 4. **Prácheňsko**
- 5. **Chodsko**
- 6. **Plzeňsko**
- 7. Stříbrsko
- 8. Plasko
- 9. Karlovarsko
- 10. Střední Čechy
- 11. **Polabí**
- 12. Boleslavsko
- 13. Podještědí
- 14. **Podkrkonoší**
- 15. **Náchodsko**
- 16. Hradecko
- 17. Litomyšlsko
- 18. Horácko
- 19. Podhorácko
- 20. Brněnsko
- 21. **Haná**
- 22. Slezsko
- 23. **Lašsko**
- 24. **Valašsko**
- 25. **Moravské Slovácko**
- a/Kyjovsko \* b/Dolňácko \* c/Horňácko
- d/Podluží \* e/Luhačovické Zálesí \* f/Moravské Kopanice

# UKÁZKY LIDOVÝCH TANCŮ

- <http://www.youtube.com/watch?v=bfseeI54y9U> – chorovody
- <http://www.youtube.com/watch?v=9CfyNF4y-1c> – chodská kola
- <http://www.youtube.com/watch?v=Bkhh0tHALeA> – odzemek
- <http://www.youtube.com/watch?v=1175H5tMREw> – skočná (točivé tance)
- <http://www.youtube.com/watch?v=mdD8E2bADMk> – Kalamajka
- <http://www.youtube.com/watch?v=U-v8fK8NFpM> – Mateníky
- <http://www.youtube.com/watch?v=3A7Uf-PGzgc> - Kvapík

# KLASICKÝ TANEC

- Balet
- technika a provedení jednotlivých prvků jsou přesně stanovené
- dává základ mnoha novodobým tanečním technikám
- forma scénického tance může být jak samostatným dílem, tak i součástí nějakého celku, například opery
- počátky baletu lze najít již v 15. století v Itálii, která byla v té době kolébkou renesance
- 17. a 18. století - Ludvík XIV. – francouzský vládce, tanečník (dvorní balet)
- Nejznámější balety - Spící krasavice (1890), Louskáček (1892), Labutí jezero (1895), Pták ohnivák, Romeo a Julie, Popelka či Don Quijote
- Skladatelé - Petr Iljič Čajkovskij, Jacques Offenbach



# UKÁZKY KLASICKÉHO TANCE

- <http://www.youtube.com/watch?v=iPzgdMkUil8> - Labutí jezero
- [http://www.youtube.com/watch?v=cbtFCAz\\_6lo](http://www.youtube.com/watch?v=cbtFCAz_6lo) - Louskáček

# MODERNÍ A JAZZOVÝ TANEC

- charakteristickým množstvím vyjadřovacích prostředků a tak umožňuje přirozené vyjádření myšlenek, pocitů a nálad
- Jazzový tanec - forma tanečního projevu, vznik v USA
  - základem jsou afroamerické tance obohacené o prvky evropských lidových tanců
  - současný vývoj s jazzovou hudbou (improvizace, synkopický rytmus a kontrapunkt)
  - používá často pohyb na celé ploše paralelních chodidel, sepjatý se zemí, izolaci částí těla
- Moderní tanec – počátky 20.stol., odpoutání od baletu, výrazový, scénický, nemá žádná striktní pravidla ani omezení, vyjádření příběhu, myšlenky nebo pocitu

# TECHNIKY MODERNÍHO TANCE

- **Martha Graham** - jejíž největším přínos je vybudování pevného technického systému, využívání protikladu napětí a uvolnění svalů, které souvisejí se základní lidskou činností – nádechem a výdechem. Využívá dynamiku, prostorové změny pohybu
- **José Limon** – zachovává principy gravitace, technika je založena na kyvadlovém pohybu a principu volného pádu. Učí tanečníka pracovat s tělem mimo svou osu a spirálově v prostoru.

# TECHNIKY MODERNÍHO TANCE

- **Merce Cunningham** - nový taneční směr - postmoderní tanec. Prvky moderního tance kombinoval Cunningham s novými technikami a formami od ustálené improvizace po strukturu tanečně-hudební koláže s dadaistickým nádechem (avantgardní umělecký směr).
- **Lester Horton** - skloubil prvky jazzového tance a tance domorodých Američanů

# UKÁZKY MODERNÍHO A JAZZOVÉHO TANCE

- <http://www.youtube.com/watch?v=ZUDZRFnTM3c>
- <http://www.youtube.com/watch?v=sh3ZdMzT6D0>
- <http://www.youtube.com/watch?v=m022BsA6Pzs> - Martha Graham
- <http://www.youtube.com/watch?v=PauY01rVmog> - José Limon
- <http://www.youtube.com/watch?v=-FwiMIDQ7rI> - Merce Cunningham
- <http://www.youtube.com/watch?v=dnquDBX2TYA> - Lester Horton

# SPOLEČENSKÝ TANEC

- vznikl jako zdroj zábavy pro bohatou vládnoucí vrstvu
- tance s přesně stanovenými krokovými pasážemi, držení těla i vedením paží za doprovodu umělé hudby
- první párové společenské tance – polka, valčík
- základní dělení - **standardní** a **latisko-americké**
- **standardní (STT)** - valčík, waltz, tango, quickstep a slowfox
- **latisko-americké (LAT)** - cha-cha, rumba, samba, jive a paso doble
- STT - charakterizovány uzavřeným párovým držením, pro čtyři je typický švihový pohyb (kromě tanga), pánové mají na sobě fraky (příp. vesty), dámy dlouhé šaty.
- LAT - uvolněnější v držení párů, v oblečení i v pohybu, Latinské tance charakterizují rytmická přesnost, temperament, smyslnost a velký citový náboj

# UKÁZKY SPOLEČENSKÝCH TANCŮ

- <http://www.youtube.com/watch?v=RpJYnaZsKf4> – STT Valčík
- <http://www.youtube.com/watch?v=8hprFQZQHIM> – STT Waltz
- [http://www.youtube.com/watch?v=KcBop6cQV\\_k](http://www.youtube.com/watch?v=KcBop6cQV_k) – STT Quickstep
- <http://www.youtube.com/watch?v=klgmXQXqIDQ> – LAT Cha-cha
- <http://www.youtube.com/watch?v=HUXxfHVNfwY> – LAT Samba

# SOUČASNÉ TANEČNÍ STYLY

- aktuální styly současnosti, velké množství tanců spadajících do této skupiny
- **Country tance** – venkovské a městské tance se tančí v kruhu, řadách proti sobě nebo v zástupu, ve čtvercovém postavení nebo v kolonách po trojicích
- **Rokenrol** - výrazně proměnil moderní populaci a to nejen po stránce hudební a taneční, ale i společenské. Vznikl s oblibou černošské hudby, rytmů a tehdejší elektrifikované hudby. Tanec je charakteristický velikou dynamikou celého těla a výrazným pohybem končetin. Zkušení tanečníci do něj zařazují i mnoho akrobatických prvků.



# SOUČASNÉ TANEČNÍ STYLY

- **Street dance** – taneční styl vyvinutý mimo taneční sály. Tedy na ulicích, hřištích, klubech. Charakteristické jsou improvizace a vlastní osobité pohybové vyjádření, nemá přesně definované hranice, styl svázaný s oblékáním (volné kalhoty, dlouhá volná trička, kšiltovka)
- breakdance, popping, locking, hip hop new style, house dance, hip hop, zumba, rocking, brooklynrock, floor-rocking, elektric boogie,...

# UKÁZKY SOUČASNÝCH TANEČNÍCH STYLŮ

- [http://www.youtube.com/watch?v=4B4\\_XzYFs5E](http://www.youtube.com/watch?v=4B4_XzYFs5E) – Country
- <http://www.youtube.com/watch?v=TCHcLoYkXro> – akrobatický rokenrol
- <http://www.youtube.com/watch?v=7OuQe-brvqY> – breakdance
- <http://www.youtube.com/watch?v=o8rKLwJfXm8> – popping, locking
- <http://www.youtube.com/watch?v=4Coe0QNTdg0> – hip hop